

at jeg har praktiske Eksempler paa, at Voldgiftsretterne svæve i en sørgelig Misforstaaelse. Jeg har set flere Kendelser, som dømte den Part imod, der havde fuldstændig Ret. De sige: Køberen har Ret i denne Sag, der er handlet om en Ko eller en Hest, „fri for skjulte Fejl“, og Bæstet var ikke fri for skjulte Fejl, den havde den Fejl og den Fejl og den Fejl, det er sikkert, og vi erkende, at det er fuldt oplyst. Ikke desto mindre skal Køberen have tabt sin Sag og beholde Dyret med de skjulte Fejl, thi det er ikke oplyst, at Sælgeren har været vidende derom. Nej, hvis Sælgeren havde været vidende om de skjulte Fejl og alligevel havde solgt Dyret med de skjulte Fejl, var han en Bedrager og skulde dømmes til Fængsel paa Vand og Brød. Jeg har været i det Tilfælde, at jeg som en Købers Sagfører udtrykkelig har gjort Voldgiftsretten opmærksom paa, at hvis Sælgeren havde været vidende om de skjulte Fejl, var jeg slet ikke kommen til Voldgiftsretten, saa var jeg gaaet til Politimesteren og havde ladet Sælgeren arrestere. Ikke desto mindre dømte Voldgiftsretten, at Køberen ganske vist havde Ret, men da Sælgeren ikke bevidst havde bedraget ham, da det i hvert Fald ikke kunde bevises, skulde Køberen have tabt sin Sag. Det er jo en saadan Misforstaaelse, at — ja, jeg holder ikke af at hentyde hverken til Venskab eller Naboer eller dit eller dat, men sikkert er det, at den Dommer, der troner over hele Jurisdiktionen og er vant til at afsige Domme baade over Per eller Povl, vilde aldrig bære sig saaledes ad.

Adskillige af disse Dommere, som mene, at Loven har virket tilfredsstillende, lægge Vægt paa, at de fleste Sager blive forligte. Nogle lægge Vægt paa, at Forholdene i deres Retskreds have været saa gunstige, fordi der er en juridisk uddannet Formand. Men flere af Dommerne savne Adgang til Appel i disse Sager, og mange af dem beklage sig over, at Omkostningerne blive altfor store. Saa nævne de forskelligte Ting, som de vilde foreslaa indførte, nemlig at Vidneførsel skal ske indenfor Retten, som er den eneste, der kan tage Folk i Ed, og at Værnetingsreglen skal ændres saaledes, at Sagen skal foretages i den Kreds, hvor Køberen bor — det var det, jeg omtalte før —, thi der er Dyret, og at det vilde være heldigt at forlænge Fristen for Domsafsigelsen. Men der er et større Tal, omtrent Halvdelen, der udtaler sig mere tvivlende og mere ubestemt. Nogle mene, at de have haft

for lidt Lejlighed til at gøre sig bekendt med Lovens Virkning. De fleste finde, at noget kan tale for en særlig Behandling af disse Sager, men de have afgørende Betæneligheder ved Lovens Ordning, fordi den medfører obligatorisk Voldgift, som Parterne altsaa ikke kunne komme udenom, medmindre de i Forvejen betinge sig, at de ville dømmes efter Landets almindelige Love og af Landets almindelige Domstole. Saa fremhæver Halvdelen af de indkomne Besvarelser de store Omkostninger, Voldgiften ofte medfører, Udelukkelsen af Adgang til Appel og fremfor alt, at der mangler et juridisk Element i Retten. De stille som en absolut Fordring, at Voldgiftsretten skal ledes af en juridisk dannet Formand. Saa er der en Fjerdedel af Besvarelserne, der mener, at de paa Grund af disse Mangler ganske maa bryde Staven over den nuværende Ordning og ikke ville have den.

Naar nu den højtærede Justitsminister beskæftiger sig med Udarbejdelsen af et Lovforslag om dette, synes jeg egentlig ikke, at denne Undersøgelse kunde give nogen stærk Impuls til at fremsætte det. Vi vide jo alle, at hvis Lovforslaget ikke fremsættes, saa hører Loven op om nogle faa Dage, og saa maa Sager om Hestehandeler og Kreaturhandeler gaa til de ordinære Dommere, saaledes som de i mange hundrede Aar før have maattet gøre. Jeg synes ikke, der laa nogen sær og stærk Opfordring i denne Artikel til at fremkomme med et Forslag om at forlænge Loven. Det var den 17. Juni 1911, denne Artikel fremkom, altsaa i Fjor, den Gang Loven var ved at ebbe ud. Men efter at Lovforslaget er fremsat, er der kommet et nyt Nummer af „Ugeskrift for Retsvæsen“, hvor Redaktøren selv, Professor Munch-Petersen, udtaler sig. Det er for den 16. Marts 1912, altsaa for nogle faa Dage siden, og det er ikke kønne Ord, Professor Munch-Petersen bruger om Justitsministeren. Det er Ord, som jeg slet ikke vil gøre til mine, og det er heller ikke nødvendigt; vi kunne tale i al Fredelighed om denne Ting. Der staar deri, at den tidligere Lov udviser „en Række Afgørelser, der maa betegnes som en Haan mod al Fornuft og Retfærdighed.“ Det kan jeg underskrive. Det hedder videre, at man med Spænding imødesaa Revisionen, og at man mener, at det i og for sig maa betegnes som det ønskelige, at den skulde føre til Lovens fuldstændige Ophævelse. Men det havde Professor Munch-Petersen ikke ventet. Hvorfor han